

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของครูและนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังมีรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยบูรพา
2. วิชาคอมพิวเตอร์ในการศึกษา
3. คอมพิวเตอร์ และบทบาทของคอมพิวเตอร์ในการศึกษา
4. เจตคติ และเจตคติต่อคอมพิวเตอร์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อคอมพิวเตอร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 169 ถนนลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 638 ไร่ 2 งาน 35 ตารางวา ปัจจุบันมีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2533 ทำให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน มีสถานภาพทางกฎหมายเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา

วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน เกิดขึ้นโดยคำสั่งของ ฯพณฯ พลเอกมังกร พรหมโยธี อธิบดีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่จะให้มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษา ในครั้งนี้เล็งเห็นว่า ตำบลบางแสน จังหวัดชลบุรี (ตำบลแสนสุขในปัจจุบัน) มีทำเลที่ตั้งเหมาะสม อากาศดี อยู่ไม่ไกลกรุงเทพฯ มากนัก และมีพื้นที่กว้างขวางพอสมควร จึงตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ขึ้น นับว่าสถาบันแห่งนี้เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศที่ตั้งขึ้นในส่วนภูมิภาค กำหนดหลักสูตร 4 ปี ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาการศึกษาบัณฑิต ในปัจจุบันแบ่งส่วนราชการเป็น 7 คณะ และบัณฑิตวิทยาลัย ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์

สำหรับคณะศึกษาศาสตร์ แบ่งออกเป็น 8 ภาควิชา ได้แก่ บริหารการศึกษา การศึกษานอกระบบ การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา หลักสูตรและการสอน วิจัยและวัดผลการศึกษา พื้นฐานการศึกษา พลศึกษาและสันทนาการ และโครงการจัดตั้งภาควิชา

อุตสาหกรรมศึกษา มีอาจารย์ทั้งสิ้น 62 คน ในปีการศึกษา 2542 มีนิสิตภาคปกติในระดับปริญญาตรีจำนวน 1,005 คน นิสิตชั้นปีที่ 2 มีจำนวน 319 คน 10 วิชาเอก

วิชาคอมพิวเตอร์ในการศึกษา (Computer in Education)

การนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการเรียนการสอนลักษณะต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อผลิตเอกสารสำหรับการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน การจัดการฐานข้อมูลสำหรับการศึกษา การใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับเป็นแหล่งทรัพยากรการศึกษา การออกแบบสารสำหรับคอมพิวเตอร์การเรียนศึกษา งานมัลติมีเดียสำหรับการเรียนการสอนและการประเมินซอฟต์แวร์เพื่อการศึกษา

วัตถุประสงค์ของวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย
2. เพื่อให้สามารถนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการเรียนการสอนลักษณะต่าง ๆ
3. เพื่อให้มีความรู้และการทำงานของอินเทอร์เน็ต
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและระบบสารสนเทศ
5. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถใช้งาน โปรแกรมประยุกต์ต่าง ๆ

เนื้อหาโดยสังเขป

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
2. คอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย (Computer Multimedia)
3. คอมพิวเตอร์ในการศึกษา
4. ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต
5. การศึกษาทางไกล
6. ความรู้ความสามารถในการใช้โปรแกรมประยุกต์ในการศึกษา

คอมพิวเตอร์ (Computer)

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ (computer) ได้รับการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ที่ต้องการใช้งานคอมพิวเตอร์ที่มีความหลากหลาย ระบบคอมพิวเตอร์จึงพัฒนาไปเป็นระบบสื่อประสม (multimedia) หรือการใช้งานในลักษณะสื่อประสมมากขึ้นและเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ได้สัมผัสอย่างใกล้ชิดเสมือนมีส่วนร่วมในเหตุการณ์จำลองที่คอมพิวเตอร์ได้สร้างขึ้นจริง ๆ พัฒนาการที่เจริญก้าวหน้าของคอมพิวเตอร์จึงเป็นสิ่งที่ควรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด (จิราภรณ์ แจ่มชัดใจ, 2540, หน้า 46) อีกทั้งคอมพิวเตอร์ยังเป็นเครื่องมือที่ทำทาสติปัญญาและความสามารถของผู้คนทุกวัย และทุกระดับเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้เราจึงได้เห็นงานประยุกต์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากมายในวงการธุรกิจ วงการราชการ การศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่ดึงดูดให้ใครต่อใครหันมาศึกษา เพื่อประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก (ครรชิต มาลัยวงศ์, 2533, หน้า 15)

ความหมายของคอมพิวเตอร์ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ไว้ดังนี้

ทักษิณา สวานานนท์ (2530, หน้า 12) กล่าวถึงคอมพิวเตอร์ว่า คือ เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่งที่สามารถช่วยผ่อนแรงสมอง ด้วยการประมวลผลข้อมูลให้มนุษย์ตามคำสั่งที่เรากำหนด

นัญญา ผลิตวานนท์ (2539, หน้า 6) กล่าวไว้ว่า คอมพิวเตอร์ คือ เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ที่ทำงานภายใต้การควบคุมของข้อความที่บันทึกในหน่วยความจำของเครื่อง ซึ่งจะรับข้อมูลแล้วประมวลผลด้วยการคำนวณ และตรรกะแสดงผลจากการประมวล และเก็บผลไว้เพื่อนำมาใช้ต่อไป

กิดานันท์ มะลิตอง (2539, หน้า 178) กล่าวไว้ว่า คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องประมวลผลข้อมูลที่เป็นตัวเลข ตัวอักษร และภาพกราฟิกได้อย่างรวดเร็วตามลักษณะโปรแกรมที่ใช้ สามารถเก็บบันทึกสารสนเทศได้จำนวนมากและแสดงผลพร้อมทั้งออกทางหน้าจอภาพและเครื่องพิมพ์ได้

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2540, หน้า 7-8) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือซึ่งใช้ในการคำนวณหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูล (data processing) ด้วยความเร็วสูงได้หลายแบบ โดยที่สามารถจะรับได้ทั้งการคำนวณ และข้อมูลที่จะคำนวณเข้าไป เก็บไว้ในหน่วยเก็บภายในเครื่อง สามารถเลือกการทำงานตามลักษณะคำสั่งที่วางไว้ และถ่ายทอดผลลัพธ์ที่คำนวณเสร็จแล้วออกมาได้

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่ช่วยผ่อนแรงมนุษย์ สามารถรับรหัส ข้อมูล ตัวเลข ตัวอักษร และภาพกราฟิก ไปทำการประมวลผลทำงานตามลักษณะที่คำสั่งวางไว้ แล้วเก็บไว้ในหน่วยเก็บภายในเครื่อง และแสดงผลออกมาได้ทั้ง

ทางจอภาพและเครื่องพิมพ์ตามที่มนุษย์ต้องการ

บทบาทของคอมพิวเตอร์ในการศึกษา

การนำคอมพิวเตอร์มาใช้เกี่ยวกับการศึกษานั้น ได้เริ่มปรากฏครั้งแรกในราว ปี 1950 (พ.ศ. 2493) โดยมหาวิทยาลัยเริ่มนำคอมพิวเตอร์ระบบใหญ่มาใช้เพื่อจุดประสงค์ ด้านงานบริหาร เช่น การบัญชี - การจ่ายเงินเดือน การเก็บข้อมูลนักศึกษา เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันก็มีบางหน่วยงานนำคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อการวิจัยด้านการศึกษาประมาณปี พ.ศ. 2503 มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา ได้เริ่มนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนภายใต้โครงการที่ชื่อว่า PLATO ซึ่งสามารถบริการให้นักเรียนใช้เวลาเดียวกันถึง 600 คน จากโรงเรียนต่าง ๆ (นงนุช วรรณหวะ, 2539 ก, หน้า 54)

สำหรับประเทศไทยการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษาเป็นไปในทำนองเดียวกันคือการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษา ได้เริ่มจากมหาวิทยาลัยในระยะต้น เนื่องจากการใช้คอมพิวเตอร์ระบบใหญ่ (mainframe computer) จนกระทั่งได้เกิดวิวัฒนาการของ ไมโครคอมพิวเตอร์ ทำให้โรงเรียนสามารถซื้อหามาใช้ได้ ความนิยมเกี่ยวกับการนำ ไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้งานด้านการเรียนการสอนในระดับโรงเรียนได้ปรากฏขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2526 และความนิยมนี้ได้แผ่กว้างขึ้นในระดับโรงเรียนด้วยกันตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (นงนุช วรรณหวะ, 2539 ก, หน้า 55)

การใช้คอมพิวเตอร์ในด้านการเรียนการสอน การใช้คอมพิวเตอร์ในด้านการเรียนการสอน นั้น แบ่งออกเป็น 2 เรื่องใหญ่ ๆ คือ การสอนเรื่องคอมพิวเตอร์ (teaching about computers) และการสอนโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (teaching with computer)

1. การสอนเรื่องคอมพิวเตอร์ (teaching about computers) เป็นการสอนความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (computer literacy) และเรียนวิทยาการทางคอมพิวเตอร์ (computer science) เป็นการเน้นให้ผู้เรียนรู้จักว่าคอมพิวเตอร์คืออะไร มีส่วนประกอบอย่างไร ระบบการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานอะไรได้บ้าง เป็นประโยชน์อย่างไร เรียนการเขียนโปรแกรม เป็นต้น

2. การสอนโดยการใช้คอมพิวเตอร์ (teaching with computer) เป็นการให้ผู้เรียนเรียนบทเรียนจากคอมพิวเตอร์ซึ่งมีหลายลักษณะพอสรุปรวมได้ดังต่อไปนี้ (ชิน ภู่วรรณ, 2531, หน้า 33)

ก. การใช้คอมพิวเตอร์สอนเนื้อหา (tutorial) เป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นมาจากลักษณะของบทเรียนโปรแกรม คำแนะนำการสอนเลียนแบบการสอนของครู คือมีส่วนที่เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือบทนำ (introduction) มีคำอธิบายซึ่งประกอบด้วยตัวทฤษฎี กฎเกณฑ์และแนวคิดที่จะสอน หลังจากให้นักเรียนศึกษาแต่ละส่วนย่อย ๆ ของเนื้อหาตามที่แบ่งไว้ในโปรแกรมก็จะมี การ

ตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและมีการแสดงผลย้อนกลับ (feedback) และการเสริมแรง (reinforcement) บทเรียนในลักษณะนี้ อาจจะทำให้ผู้เรียนย้อนกลับไปเรียนบทเรียนเดิม ในกรณีที่ตอบผิดหรือข้ามบทเรียนที่ผู้เรียนรู้อแล้วและเมื่อผู้เรียน เรียนจบบทเรียนแล้ว คอมพิวเตอร์สามารถบันทึกการเรียนของนักเรียนว่ามีจุดอ่อนหรือไม่อย่างไร เพื่อให้ครูผู้สอนมีข้อมูลในการเสริมความรู้ให้กับผู้เรียนเฉพาะรายได้

ข. การฝึกปฏิบัติ (drills and practices) บทเรียนลักษณะนี้ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ส่วนเนื้อหาอยู่แล้ว บทเรียนจากคอมพิวเตอร์จะเป็นเพียงการฝึกผู้เรียนในด้านความจำ ความเข้าใจ โดยการใช้คำถามและคำตอบ อาจมีการแทรกรูปภาพเคลื่อนไหว (animation) คำพูดโต้ตอบ ตลอดจนเสียงต่าง ๆ ลักษณะของแบบฝึกหัดที่นิยมกันมากคือ การจับคู่ถูกผิดและเลือกข้อถูกจาก 3-5 ตัวเลือก

ค. สถานการณ์จำลอง (simulations) เป็นการจำลองเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีโอกาสทดลองแก้ปัญหา เพราะบางครั้งสถานการณ์จริงเสี่ยงต่ออันตรายและสูญเสียค่าใช้จ่ายสูงเกินไป เช่น การฝึกบิน การทดลองผสมสารเคมีที่อาจเกิดระเบิดขึ้นได้ เป็นต้น

ง. เกมการศึกษา (instructional games) จุดเด่นของเกม คือ ให้ความสนุกสนาน การนำเสนอบทเรียนโดยการใช้เกมจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้้อย่างเพลิดเพลิน สนุกสนาน ใฝ่ใจผู้เรียนให้สนใจบทเรียนมากขึ้น

จ. การแก้ปัญหา (problem solving) บทเรียนประเภทนี้จะเน้นให้ผู้เรียนคิด ตัดสินใจ โดยผู้เรียนจะพิจารณาไปตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ นิยมใช้กับวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คำตอบที่ผู้เรียนตอบมา จะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนอยู่ในระดับใด เช่น แค่วัดผล ใช้สูตรผิดหรือไม่เข้าใจอะไรเลย เป็นต้น

ฉ. บทสนทนา (dialogue) เป็นการเลียนแบบการสอนในลักษณะของการพูดคุย โดยใช้ตัวอักษรบนจอภาพแทนเสียงพูด เช่น บทเรียนอาจถามเกี่ยวกับคำศัพท์ผู้เรียนก็ตอบโดยการใส่คำศัพท์นั้น หรือบทเรียนจะเล่าอาการคนไข้แล้วให้นักศึกษา แพทย์กำหนดวิธีการรักษาตอบกลับไปทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ช. การทดสอบ (testing) คอมพิวเตอร์จะตั้งคำถามตามที่ผู้เขียนได้สร้างโปรแกรมไว้ คอมพิวเตอร์จะบันทึกคำตอบไว้สำหรับแสดงต่อผู้เข้ารับการทดสอบหรือผู้สอนต่อไป การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทดสอบนี้อาจรวมถึงการออกข้อสอบ การให้คะแนน การบันทึกรายงานและผลสรุป ตลอดจนการสอนซ่อมเสริมด้วย

ซ. การสาธิต (demonstration) เป็นการสาธิตที่น่าสนใจ เพราะมีข้อได้เปรียบในเรื่อง

ของภาพหรือเส้นที่สวงามแปลกตา ประกอบกับมีสีและเสียงประกอบ ครูสามารถนำ คอมพิวเตอร์มาสาธิต เสนอวิชาความรู้ให้นักเรียนได้หลายแขนง เช่น แสดงระบบไหลเวียนของ โลหิต แสดงการโคจรของดาวพระเคราะห์ในระบบสุริยจักรวาล เป็นต้น

ฉ. การไต่ถาม (inquiry) คอมพิวเตอร์จะทำหน้าที่เป็นผู้ตอบคำถามที่ผู้เรียนตั้งคำถาม เป็นการให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ให้ข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด และเป็นแหล่งเก็บข้อมูลที่สามารถแสดงข้อมูลได้ทันทีที่ผู้เรียนต้องการด้วยระบบง่าย ๆ ที่ผู้เขียนโปรแกรมกำหนด ผู้เรียนได้ ข้อมูลทันทีที่ต้องการ อาจเป็นวิธีกำหนดหมายเลข ใส่รหัสหรือด้วยย่อ เป็นต้น

การใช้คอมพิวเตอร์ในด้านการบริการการศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์ในการบริการทางการศึกษานั้นคือ การใช้เป็นเครื่องมือในการให้บริการข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่มีจำนวนมาก ๆ นั้น มาจำแนกและจัดเก็บลงธนาคารข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหรือที่จะพัฒนาขึ้นตามงานที่ต้องการ ซึ่งการบริการนี้รวมถึงการบริการชุมชน เช่น การให้ความรู้ข่าวสารหรือการให้บริการ บุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการบริการในห้องสมุดด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการ ในห้องสมุดนั้นเป็นงานที่มีข้อมูลมากและซ้ำซาก จึงสอดคล้องกับความสามารถในการทำงานของ คอมพิวเตอร์เป็นอย่างยิ่ง การใช้คอมพิวเตอร์ในด้านการบริการการศึกษา มีดังนี้ (สายสุริย์พร เวหะชาติ, 2541, หน้า 26-27)

1. การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการบริการการห้องสมุดโรงเรียนหรือสถานศึกษา
 - 1.1 การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำบัตรรายการ (cataloging) การจัดทำข้อมูลบัตร รายการหนังสือแต่ละเล่มในห้องสมุดโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อการค้นหานั้นสามารถกระทำ ได้ง่าย ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งสามารถเก็บและเรียกข้อมูลได้เร็วกว่าการที่ให้ผู้เรียนค้น บัตรรายการจากตู้รายการ
 - 1.2 การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อควบคุมการยืมและส่งหนังสือหรือสื่อในห้องสมุดโรง เรียนเมื่อหนังสือทุกเล่มและสื่อทุกชิ้นมีรหัส (key code) ในลักษณะที่เป็นตัวเลขหรือเส้นสื่อ (bar code) ผู้ใช้บริการทุกคนมีรหัสประจำตัวทุกคน ผู้วิเคราะห์ระบบคอมพิวเตอร์ก็จะให้ข้อมูลกฎ เกณฑ์การยืม เช่น จำนวนวันที่ยืมได้ต่อเล่ม จำนวนเล่มหรือชิ้นของสื่อที่ยืม เมื่อผู้ยืมแต่ละคนยืม หนังสือหรือสื่อระบบคอมพิวเตอร์จะแจ้งให้ทราบว่าผู้นั้นสามารถจะยืมหนังสือที่ผู้ใช้บริการเดิมส่ง หรือส่งล่าช้าทันทีตามที่ตั้ง โปรแกรมไว้
 - 1.3 บริการค้นหา การจัดข้อมูลของเนื้อหาวิชาหรือความรู้ใด ๆ เก็บไว้ในหน่วยความ จำคอมพิวเตอร์หรือหน่วยความจำสำรอง เช่น เทป ดิสเกตต์ และรูปแบบการ เก็บความจำสำรองรูปอื่น ๆ
2. การบริการสิ่งอำนวยความสะดวกและสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยบริการใช้เครื่อง

อำนวยความสะดวกในด้านการศึกษาค้นต่าง ๆ คือ

2.1 การบริการด้านการใช้อาคารสถานที่เพื่อกิจการต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเหมาะสม ปลอดภัยและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่การศึกษาของโรงเรียน เป็นต้น

2.2 คอมพิวเตอร์เพื่อการจัดการโครงการ เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายของการบริการ การดูแลวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับปริมาณและเวลาของผู้ใช้บริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ

2.3 การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อจัดทำทะเบียนประวัติการจัดซื้อซ่อมบำรุงอุปกรณ์ยานพาหนะ อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อการบำรุงรักษาเปลี่ยนแปลง และซ่อมแซมตามกำหนดเวลาอันควร

2.4 การใช้คอมพิวเตอร์ควบคุมบริการการใช้สื่อการศึกษาของบุคลากรในโรงเรียนและสถานศึกษา โดยใช้คอมพิวเตอร์เรียกข้อมูลของสื่อ สถานที่ใช้สื่อ ผู้ใช้สื่อ และเวลาการใช้สื่อในโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อให้การใช้สื่อในระบบการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างทั่วถึงทุกคนในโรงเรียน

3. การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อบริการชุมชนที่โรงเรียนหรือสถานศึกษา

3.1 คอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารชุมชนนอกโรงเรียนหรือสถานศึกษา เช่น การจัดนิทรรศการทางวิชาการเคลื่อนที่ การจัดประชุมสัมมนา ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการศึกษาของประชาชนในชุมชนของโรงเรียน ข้อมูลการเตรียมการ การจัดบริการวิชาการทางด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ บุคลากรและข้อมูลอื่น ๆ จะสามารถบันทึกไว้ในคอมพิวเตอร์เพื่อเรียกใช้ในการวางแผนและตัดสินใจในโครงการบริการวิชาการชุมชนนอกสถานศึกษา

3.2 การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาผู้ใหญ่ และการอาชีวศึกษา สำหรับประชาชนในชุมชนเป็นพิเศษ นอกเหนือจากงานในโรงเรียนและสถานศึกษาปกติ ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรในโรงเรียนได้อย่างคุ้มค่าการลงทุนในระบบโรงเรียนปกติ การจัดการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาผู้ใหญ่ และการอาชีวศึกษาสำหรับประชาชนในชุมชน สามารถใช้คอมพิวเตอร์เก็บข้อมูลด้านอาคารสถานที่ บุคลากร ผู้เรียน งบประมาณและการเงิน และข้อมูลอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการจัดเก็บข้อมูลและการเรียกใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

3.3 การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน เพื่อเก็บข้อมูลทางด้านวัตถุโบราณ โบราณสถาน สถานที่หรือบ้านที่มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น นักกลอน นักร้อง นักดนตรี ช่างศิลป์ของท้องถิ่น เพื่อให้ประชากรในชุมชนสามารถค้นหาข้อมูลเพื่อการศึกษาจากของจริงหรือเพื่อการสัมมนาศิลปินท้องถิ่นเพื่อการศึกษาศิลปวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ

คอมพิวเตอร์ที่นำเข้ามาใช้ในด้านการศึกษาในช่วงแรกนั้น ใช้ในการสอบ การรวมคะแนน แล้วจึงเปลี่ยนแปลงมาใช้ช่วยในการสอนในเวลาต่อมา (ทักษิณา สวานานนท์, 2530, หน้า 209) ซึ่งการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการตรวจสอบวัดผล โดยเก็บคำถามและคำตอบไว้ในเครื่อง ทำให้การตรวจสอบวัดผลทำได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และมีความแม่นยำ และยังใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ทางสถิติ และคำนวณค่าโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (วิไลลักษณ์ กุลไพบุตร, 2537, หน้า 25) จึงเป็นที่ยอมรับว่า ไมโครคอมพิวเตอร์ เป็นเทคโนโลยีที่สำคัญอย่างหนึ่งในสังคมยุคใหม่ และได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง จนในที่สุดก็มีผู้นำไมโครคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการสอนและการฝึกอบรม (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2526, หน้า 216) ซึ่งในปัจจุบันนี้มีแนวโน้มในการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่เป็นสื่อประสมเข้ามาประยุกต์ใช้มากขึ้น ผสมผสานกับการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทำให้เพิ่มความชัดเจนของข้อมูลข่าวสาร และความเข้าใจในการสื่อความหมายมากขึ้น และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำมาใช้ในงานด้านการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ไปจนถึงระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี - โท - เอก ในสาขาต่าง ๆ ก็ล้วนแต่นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอน (อุบลรัตน์ วัฒนวงศ์, 2540, หน้า 10) จึงสามารถกล่าวได้ว่า การใช้คอมพิวเตอร์ได้นั้นจะเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของผู้จบการศึกษาทั่ว ๆ ไป

ซึ่งชิง เตชะอุบล (2531, หน้า 5-11) ได้แบ่งลักษณะการใช้คอมพิวเตอร์ในการศึกษาไว้ 4 ลักษณะคือ

1. การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการวางแผนและการตัดสินใจ การใช้คอมพิวเตอร์ในรูปแบบนี้เรียกว่า Computer - Managed Instruction (CMI) เป็นการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ตำรา เอกสาร เป็นต้น ทำให้ผู้บริหารสามารถทำข่าวสารเหล่านี้มาใช้ในการวางแผนการตัดสินใจ และการตรวจสอบงานได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

2. การใช้คอมพิวเตอร์ในการสอน การใช้คอมพิวเตอร์แบบนี้เรียกว่า Computer - Assisted Instruction (CAI) เป็นการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยสอน ฝึกฝนและทบทวนบทเรียนแก่นักเรียน นักศึกษาแบบตัวต่อตัว โดยเฉพาะวิชาที่ต้องอาศัยการจำจำในรูปแบบของการทบทวนและการทำแบบฝึกหัด โดยให้ผู้เรียนนั่งปฏิบัติงานกับเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์

3. การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนรู้ การใช้คอมพิวเตอร์แบบนี้เรียกว่า Computer - Assisted Learning (CAL) เป็นการนำคอมพิวเตอร์มาให้นักเรียนใช้ประกอบการเรียน ซึ่งมักจะเป็นในรูปแบบของการใช้จำลองการปฏิบัติ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเอง

4. การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการวัดผล การใช้คอมพิวเตอร์แบบนี้เรียกว่า Computer – Assisted Testing (CAT) เป็นการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยทำการทดสอบผู้เรียนโดยตรง พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของผู้เรียนด้วย

จากบทบาทของคอมพิวเตอร์ต่อการศึกษาที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์กลายเป็นสิ่งสำคัญและสิ่งจำเป็นสำหรับวงการศึกษามาก ยิ่งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้รับการพัฒนาให้ความสามารถและศักยภาพสูงขึ้นเรื่อยๆ ราคาที่ลดลงเรื่อยๆ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในวงการศึกษาก็ยิ่งทวีความนิยมมากขึ้น โดยเฉพาะในระดับโรงเรียน

นักเรียนกับการเรียนคอมพิวเตอร์ ลองและลอรี่. (Long & Larry, 1986) ได้เสนอสาเหตุที่ทำให้เกิดการเรียนคอมพิวเตอร์ 4 ประการ คือ

1. ความสำนึกในผลกระทบของคอมพิวเตอร์ ที่มีต่อความเป็นอยู่ การทำงาน และการพักผ่อนรอบ ๆ ตัว
2. ความต้องการเอาชนะความกลัวโดยไม่มีเหตุผล คือการกลัวที่จะใช้คอมพิวเตอร์
3. ความต้องการในการเรียนรู้ภาษา และการทำงานของคอมพิวเตอร์
4. ความต้องการนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในยุคของการปฏิวัติทางคอมพิวเตอร์

ในการที่จะเรียนรู้คอมพิวเตอร์ กิลเบอร์ท (Gilbert) (สุกัญญา เหลืองไชยยะ, 2538, หน้า 27) แบ่งระดับการเรียนรู้คอมพิวเตอร์ เป็น 4 ระดับ คือ

1. ชั้นผู้เรียนไม่เคยที่ความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ และไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์มาก่อน แต่เคยได้ยินเรื่องเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์บ้างเล็กน้อย
2. ชั้นมีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เบื้องต้น แต่ไม่เคยฝึกฝนการใช้คอมพิวเตอร์ และไม่รู้จักคอมพิวเตอร์อย่างลึกซึ้ง
3. ชั้นเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี สามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการทำประโยชน์ด้านอื่น ๆ นอกจากการเรียนรู้เรื่องคอมพิวเตอร์อย่างเดียว เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ในการเขียนโปรแกรม เป็นต้น
4. ชั้นสร้างสรรค์ผลงานทางคอมพิวเตอร์ เช่น การผลิตซอฟต์แวร์ การเขียนโปรแกรม การคิดเทคนิคใหม่ๆ ได้จากคอมพิวเตอร์ และการสอนคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ที่ไม่เคยเรียนรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ได้

คนูฟเฟอร์ (Knufer, 1988) กล่าวถึง ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. การเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ ทำให้นักเรียนกระตือรือร้น นั่นคือคอมพิวเตอร์เป็นตัวจูงใจ

นักเรียนในการเรียน

2. การเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นการเตรียมตัวนักเรียนสำหรับก้าวไปสู่ยุคคอมพิวเตอร์
3. การเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ ทำให้มีความรู้กว้างขวางขึ้น
4. การเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นการเพิ่มโอกาสในการหางานทำในอนาคต
5. การเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ ทำให้เกิดความคิดและความชำนาญในการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้น
6. การเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นการช่วยเพิ่มกิจกรรมในห้องเรียน

เจตคติ

ความหมายของเจตคติ

เจตคติ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Attitude มาจากศัพท์ทางภาษาลาตินว่า Aptus ซึ่งแปลว่า ความเหมาะสม (Fitness) หรือการปรุ่่งแต่ง (Adaptedness) เดิมภาษาไทยใช้คำว่า ทัศนคติ แต่ปัจจุบันคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ทางการศึกษาได้ให้ใช้คำว่า เจตคติ แทน ปัจจุบันมีการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติอย่างกว้างขวาง เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่มิบพบาทและมีความสำคัญในวงการศึกษานักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของเจตคติที่มีลักษณะสอดคล้องกัน ดังนี้

เซอร์รีฟ และ เซอร์รีฟ (Sherif and Sherif, 1956 ; อ้างถึงใน สุรางค์ จันทน์เอม, 2519) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับ ไม่ใช่คิดตัวมาแต่กำเนิด
2. เจตคติเป็นเรื่องที่คงทนพอสมควร แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงได้ก็จริง แต่บางอย่างที่ได้เรียนรู้จนกลายเป็นบุคลิกภาพที่มั่นคงแล้ว ก็ยากที่จะเปลี่ยนได้
3. เจตคตินับเป็นความรู้สึกที่แสดงออกโดยตรงต่อสิ่งเร้าเป็นอย่าง ๆ ไป
4. เจตคติเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล
5. เจตคติของคนเราจะมีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ เช่น สถานการณ์ กลุ่มบุคคล สถาบันแนวความคิด และจากเรื่องธรรมดาจนถึงเรื่องใหญ่ ๆ เช่น ความเป็นอยู่ในครอบครัว โรงเรียน จนเรื่องราวในสังคมทั่วไป

กูด (Good, 1973, p.46) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียงหรือแนวโน้มของบุคคลที่จะตอบสนองต่อสิ่งของ สถานการณ์หรือคำนิยาม โดยปกติจะแสดงออกมาพร้อมกับความรู้สึกและอารมณ์ เจตคติไม่อาจสังเกตได้โดยตรง แต่จะอ้างอิงได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งที่เป็นพฤติกรรมทางภาษาและไม่ใช้ภาษา

อัลพอร์ต (Allport, 1976) กล่าวว่า เจตคติเป็นสภาพความพร้อมของจิตใจ และประสาท

โดยเกิดจากการได้รับประสบการณ์ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการตอบสนองของบุคคลต่อสภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น โดยแยกอธิบายความหมายของเจตคติออกเป็น 5 ลักษณะย่อย ๆ ดังนี้ คือ

1. เป็นภาวะทางจิตและประสาท ซึ่งอาจแสดงออกให้เห็นได้ทางพฤติกรรม เช่น โกรธเกลียด รัก เป็นต้น
2. เป็นความพร้อมที่จะตอบสนอง คือ เมื่อมีเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใด ก็พร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นตามลักษณะของเจตคติที่เกิดขึ้น เช่น ชอบวิชาภาษาอังกฤษ ก็มีความต้องการที่จะเรียนหรือสนใจวิชาภาษาอังกฤษอยู่เสมอ
3. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นระเบียบ เกิดขึ้นเป็นกลุ่ม และจัดระเบียบไว้แล้วในตัวเอง คือ เมื่อเกิดเจตคติต่อสิ่งใดแล้วก็จะเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน และจะติดตามมาด้วยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น โกรธก็จะหน้าบึ้ง เป็นต้น
4. เป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์ หมายความว่า ประสบการณ์มีส่วนช่วยในการสร้างเจตคติได้ดีหรือไม่
5. เป็นพลังสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออก

กาเย่ (Gagne, 1977, p.219) กล่าวว่า เจตคติ เป็นสภาพภายในของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกปฏิบัติของแต่ละบุคคล เจตคติไม่ได้กำหนดการปฏิบัติที่เป็นเฉพาะแต่จะทำให้กลุ่มของการปฏิบัติในแต่ละบุคคลมีโอกาสเกิดขึ้นได้มากหรือน้อย เจตคติจึงเป็นแนวโน้มของการตอบสนองหรือความพร้อมในการตอบสนองของบุคคล

อนาสตาซี (Anastasi, 1982) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อกลุ่มของสิ่งเร้า ในทางชอบหรือไม่ชอบ เช่น เชื้อชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น เจตคติไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงแต่สามารถสรุปพาดพิง (Infer) จากพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกทางภาษาและท่าทาง

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2521) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ท่าที ความคิดเห็น ความรู้สึก เอนเอียงทางจิตใจของบุคคล ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ภายหลังจากที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น พฤติกรรมเช่นนี้ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสังเกต และวัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งนั้น โดยอาจแสดงออกให้เห็นในลักษณะ

1. เจตคติเชิงนิมมาน เป็นการแสดงออกในลักษณะความพึงพอใจ เห็นชอบ สนับสนุน ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ
2. เจตคติเชิงนิเสธ เป็นการแสดงออกในลักษณะตรงกันข้ามกับ เจตคติเชิงนิมมาน เช่น ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ยินดี ไม่ร่วมมือ ไม่ทำตาม
3. เจตคติเป็นกลาง ๆ เป็นการแสดงออกในลักษณะที่ไม่เป็นทั้งเจตคติเชิงนิมมาน และ

เจตคติเชิงนิเสธ แต่อยู่ระหว่างกลางไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง เช่น รู้สึกเฉย ๆ ไม่ถึงกับชอบ หรือเกลียด เป็นต้น

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 106) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือต่อต้านก็ได้

จากที่กล่าวมา อาจสรุปความหมายของเจตคติได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อของบุคคล ที่ตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ โดยแสดงออกมาในทางสนับสนุน ต่อต้าน หรือในทางที่เป็นกลาง เจตคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถอ้างอิงได้จากพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งมีทั้งพฤติกรรมทางภาษาและไม่ใช้ภาษา

องค์ประกอบของเจตคติ

ตามแนวคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของเจตคตินั้น ดิลลอนและคูมาร์ (Dillon & Kuman, 1985, p. 33) สรุปว่าแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของเจตคติ แบ่งออกเป็น 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดแรกเชื่อว่าเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบเดียว (single component) เช่น แนวคิดของเทอร์สโตน (Thurstone, 1964, p. 195) ที่กล่าวว่าเจตคติมียุติองค์ประกอบเดียว คือ อารมณ์ ความรู้สึกในทางชอบหรือไม่ชอบที่บุคคลมีต่อเป้าหมายของเจตคติ ส่วนอีกแนวคิดหนึ่งเชื่อว่าเจตคติประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ (multi component) อาจแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ ตามแนวคิดของโรเซนเบิร์กและแคทซ์ (Rosenberg & Katz) (รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์, 2533, หน้า 79) คือ

1. องค์ประกอบด้านสติปัญญา หมายถึง กลุ่มของความเชื่อที่บุคคลมีต่อเป้าหมายของเจตคติ จะเป็นตัวส่งเสริมหรือขัดขวางการบรรลุถึงค่านิยมต่าง ๆ ของบุคคล
2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีเมื่อถูกกระตุ้นโดยเป้าหมายของเจตคติ

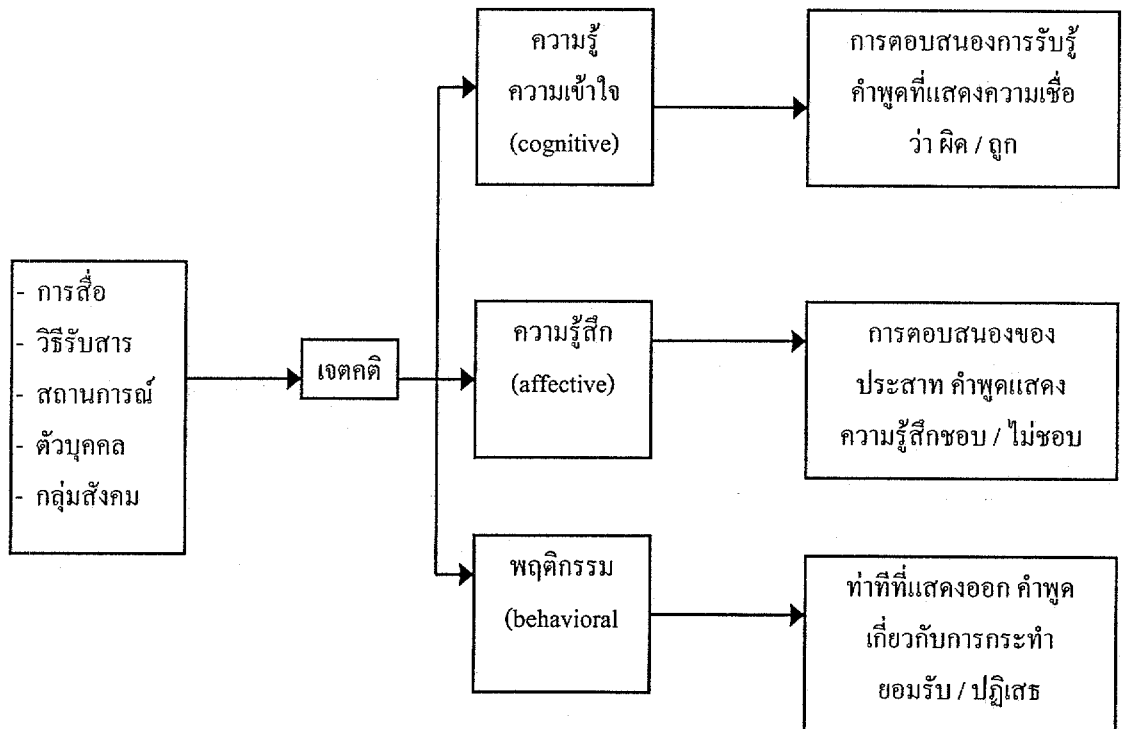
แต่ดวงเดือน พันธุมนาวิณ (2530, หน้า 5) ได้กล่าวว่า การที่จะกล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติที่ครอบคลุมมากที่สุดและเป็นที่ยอมรับกัน ได้แก่ แนวคิดที่เชื่อว่าเจตคติประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (cognitive component) หมายถึง การที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ ได้นั้น บุคคลจะต้องมีการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นก่อนเสมอ ซึ่งเป็นความรู้ความเชื่อในเชิงประมาณค่าว่า สิ่งนั้นมีคุณหรือโทษอย่างไร และเนื่องมาจากการรับรู้ที่ผิดพลาด หรือบิดเบือนจากความเป็นจริงก็จะทำให้บุคคลมีเจตคติที่ไม่ถูกต้องต่อสิ่งนั้น ๆ ได้
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (affective component) เป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบพอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งความรู้สึกนี้จะเกิดขึ้น โดยอัตโนมัติ หลังจากที่บุคคลมีความรู้

เกี่ยวกับประโยชน์หรือโทษต่อสิ่งนั้นแล้ว และองค์ประกอบนี้จะสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการรับรู้เสมอ กล่าวถึง ถ้าบุคคลใดรับรู้เกี่ยวกับสิ่งใดในทางที่ดี ย่อมมีความรู้สึกที่ดี ชอบ หรือพอใจในสิ่งนั้น ตรงกันข้าม ถ้าบุคคลใดได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นในทางที่ไม่ดี ก็ย่อมไม่ชอบ ไม่พอใจในสิ่งนั้น ๆ ตามมา

3. องค์ประกอบด้านมุ่งการกระทำ (behavior intention component) หมายถึง องค์ประกอบที่เกิดขึ้นหลังจากบุคคลมีความรู้เชิงประมาณค่าเกี่ยวกับประโยชน์ หรือโทษของสิ่งต่าง ๆ และเกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้น ๆ แล้ว การมุ่งกระทำที่จะเกิดขึ้นตามมานั้นมักจะสอดคล้องกับการรับรู้และความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ๆ เสมอ

จากองค์ประกอบทั้งสามประการดังกล่าว แสดงว่า การที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งสามประการดังกล่าวเสมอ ฉะนั้นการที่จะให้บุคคลมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งนั้น จำเป็นต้องให้ความรู้ในสิ่งนั้นอย่างถูกต้องเหมาะสม การศึกษาองค์ประกอบของเจตคตินั้น จะช่วยให้ทราบถึงการเกิดและลักษณะของเจตคติ และยังช่วยในเรื่องการวัดเจตคติได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้นด้วย ซึ่ง ไทรแอนดิส (Triandis, 1971, p.2) ได้กล่าวถึงแบบแผนการเกิดและลักษณะของเจตคติและสรุปสังกะยของเจตคติดังภาพที่ 1 (Triandis, 1971, p.2)

ภาพที่ 1 แสดงสังกะยของเจตคติ

จากภาพที่ 1 แสดงว่า สิ่งเร้าจากภายนอกซึ่งอาจได้แก่ สถานการณ์ ตัวบุคคลหรือกลุ่ม

สังคม รวมถึงการสื่อและการรับสาร จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดเจตคติโดยในขั้นแรกจะกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ซึ่งการตอบสนองการรับรู้ นั้น อาจแสดงออกด้วยคำพูดว่าตนเชื่อหรือไม่เชื่อตามการรับรู้ นั้น หลังจากนั้นจะเกิดอารมณ์ความรู้สึกว่าชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ โดยอาจแสดงความรู้สึกออกมาเป็นคำพูดตามความรู้สึกนั้น และจากนั้นก็เกิดความร่วมมือที่จะกระทำตามการรับรู้และอารมณ์ที่ได้รับมา ในช่วงนี้อาจจะแสดงออกเป็นพฤติกรรมหรืออาจใช้คำพูดเกี่ยวกับความร่วมมือที่จะแสดงพฤติกรรม หรืออาจใช้คำพูดเกี่ยวกับความร่วมมือที่จะแสดงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการรับรู้และความรู้สึกของคน

ประโยชน์ของการศึกษาเจตคติ

ชัยยงค์ ขามรัตน์ (2523, หน้า 18-19) ได้สรุปประโยชน์ของการศึกษาเจตคติ ไว้ดังนี้

1. เพื่อทำนายพฤติกรรม เนื่องด้วยเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล ย่อมเป็นเครื่องมือแสดงว่าเขามีความรู้ทางด้านที่ดีหรือไม่ดีเกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด และเขามีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด เจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้นจึงเป็นเครื่องทำนายว่า บุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทำนองใดด้วย ฉะนั้นการทราบเจตคติของบุคคลย่อมช่วยให้สามารถทำนายการกระทำของบุคคลได้ แม้จะไม่ถูกต้องเสมอไปก็ตาม
2. เพื่อหาทางป้องกัน โดยทั่วไปการที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใด อย่างไรนั้นเป็นสิทธิของเขา แต่การอยู่ด้วยกันด้วยความสงบสุขของสังคมย่อมจะเป็นไปได้เมื่อพลเมืองมีเจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน จะเป็นแนวทางให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ และไม่เกิดความแตกแยกในสังคม
3. เพื่อหาทางแก้ไข เจตคติของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจแตกต่างกัน แต่ในบางเรื่องจำเป็นต้องได้รับความคิดเห็น และเจตคติที่สอดคล้องกันเพื่อป้องกันข้อขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
4. เพื่อให้เข้าใจในเหตุและผล เจตคติเปรียบเสมือนสาเหตุภายในที่ผลักดันให้บุคคลกระทำในสิ่งต่าง ๆ กัน และสาเหตุภายในหรือเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนั้นอาจได้รับผลกระทบมาจากสาเหตุภายนอกที่มีต่อการกระทำของบุคคลต่าง ๆ ชัดเจน บางกรณีอาจจำเป็นต้องวัดเจตคติของบุคคลต่าง ๆ ต่อสาเหตุภายนอกด้วย

การศึกษาเจตคติของบุคคลนั้นมีประโยชน์ต่อการที่จะทำนายพฤติกรรมของบุคคลว่ามีทิศทางไปในทางบวกหรือลบ ชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด นอกจากนี้ยังเป็นการหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขส่วนที่เกิดเจตคติในทางลบ เพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการให้เข้าใจในเหตุและผลของบุคคลว่าสาเหตุของการเกิดเจตคติในทางบวกหรือลบนั้นเกิดจากสาเหตุใด

อิทธิพลของเจตคติ

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530, หน้า 201-202) ได้กล่าวถึง ความสำคัญและอิทธิพลของเจตคติ

ดังนี้

1. อิทธิพลต่อการเรียนการสอน เด็กจะเรียนได้ผลดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับเจตคติ ถ้าเด็กมีเจตคติที่ดีต่อครูก็อยากเข้าเรียนกับครูคนนั้น พยายามทำความเข้าใจในวิชาที่ครูผู้นั้นสอนชอบร่วมกิจกรรมกับครูผู้นั้น ถ้าเขาไม่ชอบครูผู้สอน ความสนใจในวิชาที่จะเรียนก็ไม่มี ครูก็เช่นกันถ้าไม่ชอบนักเรียน มีเจตคติไม่ดีต่อวิชาที่สอน การสอนก็จะเป็นอย่างชะงักงาย ครูจึงควรสร้างเจตคติที่ดีให้แก่นักเรียนและตัวเองให้มาก ถ้าเด็กมีเจตคติที่ดีต่อวิชาใดก็จะสนใจ ตั้งใจเรียน ขยันเรียนในวิชานั้น ๆ เรียนสนุก เข้าใจดี ครูจึงควรทำบทเรียนให้น่าสนใจ เข้าใจง่าย สร้างสังกัดโดยอาศัยอุปกรณ์ วิธีสอนที่ดี กิจกรรมต่าง ๆ ถ้าเด็กมีเจตคติที่ดีต่อครู เคารพรัก และนับถือครูก็จะสนใจ ตั้งใจเรียน เชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่งของครู และชอบวิชาที่ครูผู้นั้นสอน ไปด้วย ตรงกันข้ามถ้ามีเจตคติที่ไม่ดีต่อครูคนใด ก็ไม่อยากจะเรียนวิชาที่ครูคนนั้นสอน การเรียนการสอนก็ประสบความล้มเหลว ครูจึงพึงควรเสริมสร้างบุคลิกภาพให้เป็นที่เลื่อมใสของเด็ก

2. อิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น เป็นธรรมดาถ้ามีเจตคติที่ดีต่อสถาบัน บุคคล วัตถุ ข้อเสนอแนะหรือสถานการณ์ใด ก็จะแสดงความคิดเห็น (opinions) ออกมาในทางสนับสนุนหาเหตุผลมายืนยันถึงคุณค่า ให้คนอื่นเห็นด้วย แต่ถ้ามีเจตคติไม่ดีก็จะคัดค้านต่อต้าน (against) มีพฤติกรรมตรงกันข้ามกับพวกที่มีเจตคติที่ดี

3. อิทธิพลต่อการสมาคม บุคคลย่อมจะไม่เข้าใกล้ หรือรวมกลุ่ม หรือทำงานด้วยกับคนที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน พยายามหลีกเลี่ยงจากบุคคล และกลุ่มที่มีเจตคติขัดแย้งกัน (conflict) และจะเลือกเข้าร่วมสมาคมกับบุคคล หรือกลุ่มคนที่มีเจตคติคล้ายคลึงกับตน

4. อิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ทำนองเดียวกันกับ “สำเนียงบอกภาษา กริยาบอกสกุล” “พฤติกรรมบอกเจตคติ” เพราะเจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม (ยกเว้นการเสแสร้ง) คำพูด อากัปกริยาท่าทาง สีหน้า น้ำเสียง จะบอกให้เราทราบว่าความพอใจ (favorable) หรือไม่พอใจ (unfavorable) ต่อสิ่งนั้น ๆ ถ้ามีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใด ก็จะแสดงออกต่อสิ่งนั้นไปในทำนองนั้น ตัวอย่างดีมีเจตคติไม่ดีต่อบุหรี จึงไม่สูบบุหรี ไม่นั่งใกล้คนสูบบุหรี ไม่แต่งงานกับคนสูบบุหรี

5. อิทธิพลต่ออารมณ์และชีวิตประจำวัน ในชีวิตประจำวันของคนเรา จะต้องพบปะสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ มากมาย จะต้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ได้รับฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การอภิปราย ปาฐกถา ปรัชญาของเพื่อนร่วมงาน ย่อมจะมีทั้งแนวความคิดที่ตรงและไม่ตรงกับเจตคติของเรา บางกรณีขัดแย้งกับความรู้และความคิดเห็นของเรา เราจะไม่ยอมรับ และทำให้เราเกิดความรู้สึกขัดแย้ง (conflict) ขึ้นภายใน ก่อให้เกิดความไม่สบายใจได้ ยิ่งคนที่มองโลกในแง่ร้าย (pessimist) เห็นใครพูดคุยกัน ยิ้มหัวเราะกัน ก็หวาดระแวงว่าเขาจะตีสอนกล่าวร้าย ทำให้หงุดหงิด ไม่สบายใจ ไม่มีความสุขในชีวิต ส่วนคนที่มองโลกในแง่ดี (optimist) จะเป็นผู้มีความสุข

ในชีวิต และอารมณ์ดีมากกว่า

การวัดเจตคติ

การวัดเจตคติเป็นเรื่องที่ละเอียดซับซ้อน ต้องอาศัยการตอบสนองออกมาเป็นถ้อยคำ ภาษา หรือพฤติกรรมภายนอก เจตคติเป็นกริยาทำที่รวม ๆ ของบุคคลที่เกิดจากความพร้อม หรือ ความโน้มเอียงของจิตใจ ซึ่งแสดงออกต่อสิ่งเร้าหนึ่ง ๆ ฉะนั้นการวัดเจตคติจึงต้องพิจารณา จากกริยาทำที่ หรือการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในหลายด้าน หลายประการรวมกัน (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2531)

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2531) กล่าวถึง การวัดเจตคติสรุปได้ดังนี้

1. เนื้อหา (Content) เนื้อหาหรือสิ่งเร้า เป็นสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจเป็นอันดับแรกในการ วัดเจตคติ สิ่งเร้าที่จะใช้ไปกระตุ้นให้แสดงกริยาทำที่ออกมานั้น จะต้องมีการสร้างกำหนดแน่นอน เป็นตัวแทนของเจตคติที่ต้องการวัด

2. ทิศทาง (Direction) การวัดเจตคติโดยทั่วไปกำหนดให้เจตคติมีทิศทางเป็นสันตรง และต่อเนื่องกันในลักษณะเป็นซ้าย-ขวา หรือบวก-ลบ กล่าวคือจะมีกริยาทำที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ ลดความเห็นด้วยลงเรื่อย ๆ จนถึงความรู้สึกเฉย ๆ และลดลงต่อไปเป็นไม่เห็นด้วยขึ้นเรื่อย ๆ จนไม่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ลักษณะการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยนี้ ถือว่าเป็นเส้นตรงเดียวกันและต่อเนื่องกัน

3. ความเข้ม (Intensity) กริยาทำที่หรือความรู้สึกที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้น ถือว่ามีปริมาณ มากน้อยแตกต่างกัน ถ้าความเข้มสูงไม่ว่าจะไปในทิศทางใดก็ตาม จะมีความรู้สึกหรือกริยาทำที่ รุนแรงมากกว่าที่มีความเข้มปานกลาง

ไทรแอนดิส (Triandis, 1971, pp. 3-4) กล่าวถึงการวัดเจตคติตามแนวความคิดของ โรเซนเบิร์ก (Rosenberg) และฮอฟแลนด์ (Hovland) ว่าทำได้โดยการวัดการตอบสนองของ องค์กรประกอบแต่ละชนิดที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. วัดองค์ประกอบด้านความรู้ องค์กรประกอบด้านความรู้สึกของบุคคลสามารถวัดได้ จากการตอบสนองในด้านความรู้ที่มีต่อสิ่งเร้า ได้แก่ ทำทางของบุคคลที่แสดงถึงการรับรู้ หรือ คำพูดที่แสดงถึงความเชื่อต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. วัดองค์ประกอบด้านความรู้สึก องค์กรประกอบด้านความรู้สึกของบุคคลสามารถวัด ได้จากการตอบสนองในด้านความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า ได้แก่ ทำทางหรือคำพูดที่แสดงถึงความ รู้สึกที่มีต่อสิ่งเร้าที่เกี่ยวข้องว่า เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ชอบ หรือไม่ชอบ เป็นต้น

3. วัดองค์ประกอบด้านความพร้อมในการกระทำ องค์กรประกอบด้านความพร้อมในการ กระทำของบุคคลสามารถวัดได้จากการตอบสนองในด้านพฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลหรือ ปฏิบัติต่อสิ่งเร้าที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเปิดเผย หรือคำพูดเกี่ยวกับพฤติกรรม

ต่าง ๆ เป็นต้น

เอ็ดเวิร์ด (Edwards, 1967) ได้เสนอวิธีวัดเจตคติสรุปได้ ดังนี้

1. โดยการสัมภาษณ์หรือซักถามโดยตรง วิธีนี้เป็นวิธีที่ง่ายและตรงไปตรงมาที่สุด ที่ผู้ถามได้ทราบความรู้สึก หรือความคิดเห็นของผู้ตอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่มีข้อเสียว่า ผู้ถาม อาจจะไม่ได้รับคำตอบที่จริงใจจากผู้ตอบ เพราะผู้ตอบอาจบิดเบือนคำตอบขึ้นเนื่องจากอาจเกิดจากความเกรงกลัวต่อการแสดงความคิดเห็น วิธีแก้ไขคือ ผู้สัมภาษณ์ต้องปรับบรรยากาศให้ผู้ตอบรู้สึก เป็นอิสระ และให้แน่ใจว่าคำตอบของเขาจะเป็นความลับ

2. โดยการสังเกตพฤติกรรม มีผู้เสนอว่าถ้าต้องการทราบว่ามีใครมีความคิดหรือรู้สึกต่อ สิ่งใด ก็ให้สังเกตพฤติกรรมของเขาต่อสิ่งนั้น แต่วิธีนี้มีข้อจำกัดคือ ในกรณีที่ทำการวิจัยมาก ๆ นั้น ไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมได้หมดทุกคน นอกจากนี้เจตคติเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ที่มีอิทธิพล ต่อบุคคลในการที่จะตัดสินใจมีพฤติกรรมอะไร ดังนั้นเราจะคาดหวังพฤติกรรมของบุคคล โดย พิจารณาจากเจตคติอย่างเดียวไม่ได้ และในทำนองเดียวกันก็จะนำพฤติกรรมที่เขาแสดงออกมา ตัดสินว่าเขามีเจตคติอย่างไรก็ไม่ได้เช่นเดียวกัน

3. สร้างข้อความที่เป็นข้อคิดเห็นต่อสิ่งเร้าที่เราต้องการวัดเจตคติ เป็นสิ่งเร้ากระตุ้นให้คน ที่เราต้องการศึกษาแสดงเจตคติต่อสิ่งเหล่านั้น ตอบในเชิงเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น การวัดเจตคติวิธีนี้ออกมาในรูปของแบบวัดเจตคติ หรือเครื่องมือวัดเจตคติ ซึ่งเหมาะจะใช้ในด้าน การศึกษา งานอุตสาหกรรม และงานวิจัย เพราะสะดวกและมีความรวดเร็วต่อการที่จะทราบค่า มัชฌิมเลขคณิตของเจตคติเรื่องใดเรื่องหนึ่งของบุคคลกลุ่มใหญ่

วิธีการวัดเจตคติสามารถวัดด้วยการสังเกตหรือการทดสอบหรือด้วยแบบทดสอบ การวัด เจตคติที่นิยมกันมีอยู่หลายวิธีคือ (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 179-191)

1. วิธีของเทอร์สโตน (Thurstone's method) เป็นวิธีที่เรียกว่า ไพรออรี อะพพรอช (Priori approach) วิธีนี้จะหาค่าของแต่ละมาตราของข้อความทางเจตคติก่อนที่จะนำไปใช้ในการวิจัย และ กำหนดค่ามาตรามีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 11 มาตรา

2. วิธีของลิเกิร์ต (Likert's method) วิธีนี้กำหนดมาตราเป็น 5 ชั้น แต่ละชั้นจะกำหนดค่า ไว้หลังจากไปรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมาแล้ว จึงมีชื่อว่า โปสเทอร์ออรี อะพพรอช (Posteriori approach)

3. วิธีของออสกู๊ด (Osgood's method) เป็นวิธีวัดเจตคติโดยใช้ความหมายของภาษา (semantic differential scales) มาใช้ในการสร้างมาตรวัด

ทั้ง 3 วิธีดังกล่าวเป็นที่นิยมใช้กันมาก โดยเฉพาะวิธีของลิเกิร์ต

หลักการวัดเจตคติ

การวัดเจตคติเป็นการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคลเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งไพศาล หวังพานิช (2530, หน้า 147) ได้กล่าวถึงว่า คุณลักษณะภายในดังกล่าวมีการแปรเปลี่ยนได้ง่ายไม่แน่นอน การวัดเจตคติต้องยึดหลักสำคัญดังนี้

1. ต้องยอมรับข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการวัดเจตคติ คือ

1.1 เจตคติของบุคคลจะมีลักษณะคงที่หรือคงเส้นคงวาอยู่ช่วงเวลาหนึ่ง มิได้ผันแปรตลอดเวลา อย่างน้อยจะต้องมีช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่มีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งคงที่ทำให้สามารถวัดได้

1.2 เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตเห็นได้โดยตรงจึงต้องวัดทางอ้อม โดยวัดจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

1.3 เจตคติ นอกจากจะแสดงออกในรูปทิศทางของความรู้สึกนึกคิด เช่น สนับสนุนหรือคัดค้านแล้ว ยังมีขนาดและปริมาณของความรู้สึกนึกคิดนั้น ๆ ด้วย ดังนั้นนอกจากจะสามารถทราบทิศทางแล้ว ยังสามารถวัดความเข้มของเจตคติได้ด้วย

2. การวัดเจตคติใดก็ตาม จะต้องมีสิ่งประกอบ 3 ประการ คือ ตัวบุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และการตอบสนอง

3. สิ่งเร้าที่นิยมใช้ คือ ข้อความวัดเจตคติ (attitude statement) ซึ่งเป็นสิ่งเร้าทางภาษาที่ใช้อธิบายถึงคุณค่า คุณลักษณะของสิ่งนั้น เพื่อให้บุคคลตอบสนองออกมาเป็นระดับความรู้สึก (attitude continuum หรือ scale) เช่น มาก ปานกลาง น้อย เป็นต้น

4. การวัดเจตคติของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องใดสิ่งใด ต้องพยายามถามคุณค่าและลักษณะในแต่ละด้านของเรื่องนั้นออกมา แล้วนำผลซึ่งเป็นส่วนประกอบหรือรายละเอียดปลีกย่อยมาผสมผสาน สรุปรวมเป็นเจตคติของบุคคลนั้น เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่การวัดนั้น ๆ จะต้องครอบคลุมลักษณะต่าง ๆ ครบทุกลักษณะเพื่อให้การสรุปตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

5. ต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรง (validity) ของผลการวัดอย่างเป็นพิเศษกล่าวคือ ต้องพยายามให้ผลที่วัด ได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงของบุคคลทั้งในแง่ทิศทางและระดับ และช่วงของเจตคติ

เนื่องจากเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การวัดเจตคติที่องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง ก็ย่อมบ่งบอกเจตคติของบุคคลได้ ดังที่ ควงเคือน พันธุมนาวิน (2530, หน้า 50) ได้สรุปว่า การวัดเจตคติควรวัดจากองค์ประกอบทั้งสามของเจตคติ โดยวัดที่องค์ประกอบเดียว หรือมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบก็ได้

เจตคติต่อคอมพิวเตอร์

คอมพิวเตอร์เป็นศาสตร์แขนงใหม่ การที่จะให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้ก็
ต้องสร้างเจตคติทางบวกต่อคอมพิวเตอร์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงกระตุ้นให้
มีความสนใจ อยากรู้ อยากเรียน และสามารถปรับตัวให้เข้ากับคอมพิวเตอร์ได้ดี เช่นเดียวกับ
ผู้สอนเอง ก็ต้องมีเจตคติในทางบวกจึงจะทำให้การเรียนการสอนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพ
ผล

ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ จากความสามารถและคุณลักษณะพิเศษของคอมพิวเตอร์ ดัง
ที่กล่าวมาแล้ว ทำให้ได้มีการนำเอาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในด้าน
ต่าง ๆ มากมายดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมค้ำด้านเทคโนโลยี คือช่วยในการค้นคว้าทดลองทางเทคโนโลยี
ด้านต่าง ๆ ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยช่วยในการคำนวณที่ซับซ้อน ซึ่งมนุษย์ไม่สามารถคิดได้ด้วย
สมองตนเอง
2. ช่วยส่งเสริมความสะดวกสบายของมนุษย์ คือ ช่วยให้มนุษย์ทำงานได้สบายขึ้น เช่น
ควบคุมการทำงานของเครื่องจักร ช่วยในการผลิตและตรวจสอบผลิตภัณฑ์
3. ช่วยส่งเสริมสติปัญญาของมนุษย์ คือ ช่วยให้มนุษย์ได้ใช้สติปัญญาของตนเองใน
การเขียน โปรแกรมหรือช่วยในการศึกษา เช่น การฝึกสถานการณ์จำลองและบทเรียนคอมพิวเตอร์
ช่วยสอน
4. ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ทำให้การติดต่อสื่อสารมีความสะดวกรวดเร็ว เข้ากับยุคโลก
ไร้พรมแดน
5. ช่วยส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ โดยการนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องมือใน
การแพทย์ เช่น เครื่องมือตรวจวัดคลื่นสมอง
6. ใช้ในวงการอุตสาหกรรม เช่น การใช้คอมพิวเตอร์เป็นตัวควบคุมการทำงานของ
เครื่องจักร
7. ใช้ในวงการศึกษ เช่น การเรียนการสอน การค้นคว้าหาข้อมูลของเว็ลด์ไวด์เว็บ ซึ่งใน
ปัจจุบันกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก
8. ในด้านธุรกิจ มีการค้าขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต
9. การให้บริการในด้านต่าง ๆ เช่น การชำระค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต
การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้งานจึงมีผลกับสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์มากขึ้น จาก
การศึกษาของ ครรรชิต มาลัยวงศ์ (2533, หน้า 80-83) โดยการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับ

154640

378.1784
96 381 9
๗๒

กลุ่มบุคคลที่เป็นครูอาจารย์ นักคอมพิวเตอร์ นักธุรกิจ ทำให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มองเห็นประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ในด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ทั้งในด้านที่ช่วยให้งานต่าง ๆ สำเร็จเร็วขึ้น และในแง่ของการช่วยลดสิ้นใจ ยกเว้นกลุ่มนักคอมพิวเตอร์มองเห็นประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ในด้านการบริหารงานบุคคลเป็นสำคัญ นอกจากนี้บุคคลทั้งสามกลุ่มยังให้ความเห็นว่าคอมพิวเตอร์ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น แต่ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้เกิดภาวะการแข่งขันมากขึ้นด้วย

โอกาสในการใช้งานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในปัจจุบันมีหลายอาชีพที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์โดยตรง เช่น พนักงานป้อนข้อมูล นักวิเคราะห์ระบบ นักการศึกษา ผู้ควบคุมเครื่อง และอาชีพที่ต้องทำงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ได้แก่ พนักงานธนาคาร พนักงานเก็บเงิน พนักงานบัญชี พนักงานขาย ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างควบคุมเครื่องจักร ครูอาจารย์ ฯลฯ ซึ่งอาชีพเหล่านี้ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ทั้งสิ้น (เย็น ภูสุวรรณ, 2531, หน้า 33-36)

รูปแบบของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสารในด้านต่าง ๆ การสืบค้นข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรที่มีอยู่เดิม การศึกษาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ดังนั้น โอกาสที่จะใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาจึงมีเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ

ความชอบที่มีต่อคอมพิวเตอร์ จากการศึกษาวิจัยพบว่า การใช้คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษานั้น ครูอาจารย์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ดังนั้นเจตคติของครูผู้สอนที่มีต่อคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา เพราะนำมาใช้ในการเรียนการสอนและในงานด้านอื่น ๆ ด้วย (ไกรสร จิตรธรรม, 2533, หน้า 124-130)

ยุทธนา สารียา (Yutthana, 1991, pp. 16-17) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความชอบและความสนใจคอมพิวเตอร์ พบว่าในเรื่องของความชอบและความสนใจ ซึ่งผู้เรียนมีความกล้าและสนใจที่จะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มากขึ้น ความตั้งใจของผู้เรียนที่มีการฝึกฝนใช้คอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่อง หลังจากสำเร็จหลักสูตรในการเรียนคอมพิวเตอร์ แสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จในการสอน ผู้เรียนเหล่านี้ให้เกิดความสนใจในคอมพิวเตอร์ และผู้เรียนมีความตั้งใจที่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้อย่างต่อเนื่อง ตามระยะเวลาที่กำหนดและยังทำให้ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น

ความวิตกกังวลที่มีต่อคอมพิวเตอร์ ยุทธนา สาริยา (Yutthana, 1991, pp. 12-14) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความวิตกกังวลที่มีต่อคอมพิวเตอร์ พบว่า ความวิตกกังวลที่มีต่อคอมพิวเตอร์บางอย่างแสดงออกในรูปของความเบื่อหน่าย เวียนศีรษะและทำให้เกิดความ

ร้ป (Raub, 1981 อ้างถึงใน ประพิษสร กรมเมือง, 2539, หน้า 29) เป็นการสำรวจพื้นฐานความรู้เดิมของความวิตกกังวลต่อคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย รวมทั้งวิเคราะห์ห่อ้งค์ประกอบต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดเจตคติ 3 ประเภท คือ

1. ความชอบและความต้องการในการเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
2. ความวิตกกังวลในการใช้คอมพิวเตอร์
3. ความหวาดกลัวเกี่ยวกับผลกระทบในแง่ลบของวงการคอมพิวเตอร์

ถ้ามีเจตคติตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไปแล้ว ทำให้บุคคลนั้นเหมือนกับว่า มีความกล้าในการปฏิบัติงาน เช่น มีความสามารถไม่เพียงพอ หรือมีความกลัวที่ทำให้เครื่องเสียหาย และอื่น ๆ ซึ่งเป็นความกังวลที่เกิดจากคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์มีผลกระทบในด้านลบทางสังคม เพราะนักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ อาจทำให้กลายเป็นคนโดดเดี่ยวแยกตัวออกจากสิ่งอื่น ๆ จากการศึกษานี้ได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลต่อคอมพิวเตอร์และการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาความวิตกกังวลในคอมพิวเตอร์ที่ถูกต้องคือ จะต้องคำนึงถึงวัยและเวลาในการเรียนคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดความวิตกกังวลต่อคอมพิวเตอร์

เดวิดสันและริชชี (Davidson & Ritchie, 1994, pp. 3-27) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติด้านความวิตกกังวลที่มีต่อคอมพิวเตอร์ของผู้เรียน ซึ่งการศึกษาใช้เวลา 2 ปี ในการเก็บข้อมูลแล้วนำข้อมูลในแต่ละปีมาเปรียบเทียบกัน พบว่า เจตคติที่มีต่อคอมพิวเตอร์ของผู้เรียนเป็นบวกและความวิตกกังวลที่มีต่อคอมพิวเตอร์ในปีที่ 2 ของผู้เรียนจะลดลง

ความเชื่อมั่นที่มีต่อคอมพิวเตอร์ เจตคติมีความสัมพันธ์กับความเชื่อและประสบการณ์ เจตคติจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลต่อสถานการณ์ การวัดเจตคตินั้นเป็นเรื่องยากทั้ง ๆ ที่ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสัมพันธ์กับการเลือกวิชาเรียน โดยปกติแล้วเพศหญิงมักจะประเมินความเชื่อมั่นในตนเองต่ำกว่าเพศชาย ถึงแม้ว่านักเรียนหญิงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนชายก็ตาม (Levin & Seymour, 1984, pp. 151-164)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จารุวรรณ เอ็ม. สกุลคู (Skulkhu, 1990, p. 3497-A) ได้ศึกษา ระดับความรู้คอมพิวเตอร์กับเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเจตคติทั่วไปต่อคอมพิวเตอร์ของนักศึกษา

ไทยในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทย โดยการศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ระหว่างนักศึกษาไทยกับการจำแนกทางสถิติหลาย ๆ ด้าน แล้วศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองในกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม จำนวน 58 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยแห่งศูนย์วิจัยคอมพิวเตอร์ เพื่อการศึกษา รัฐมินเนโซต้าจัดทำขึ้นข้อคำถามมุ่งวัดความรู้และเจตคติเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ แบบสอบถามใช้กับมหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 13 แห่งในประเทศไทย พบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยของไทยมีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาหญิงมีส่วนการลงทะเลเบียนเรียนวิชาคอมพิวเตอร์มากกว่านักศึกษาชาย แต่ทั้งนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายมีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยมีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มากกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ
4. นักศึกษาวิชาเอกการศึกษา มีระดับความรู้คอมพิวเตอร์สูงกว่านักศึกษาวิชาเอกคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
5. ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุ
6. โดยทั่วไปนักศึกษามหาวิทยาลัยไทยมีเจตคติที่ดีต่อคอมพิวเตอร์

นอกจากนั้น พงษ์ศิริ ทิพย์โภชนา (พงษ์ศิริ ทิพย์โภชนา, 2535, หน้า 61-71) ได้ศึกษาเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในกลุ่มวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยส่วนรวมและจำแนกเป็นรายด้าน คือ ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ โอกาสในการทำงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การใช้คอมพิวเตอร์ในอนาคต เพศกับคอมพิวเตอร์ ความสำเร็จในการเรียนคอมพิวเตอร์ ความเชื่อมั่นในการเรียนคอมพิวเตอร์และการรับรู้เจตคติของครูผู้สอนคอมพิวเตอร์

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนโดยส่วนรวมมีเจตคติทางบวกต่อคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับน้อยและเมื่อจำแนกเป็นรายด้านนักเรียนมีเจตคติทางบวกต่อคอมพิวเตอร์ด้านการรับรู้เจตคติของครูอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ นักเรียนมีเจตคติทางบวกต่อคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับน้อย

ยุทธนา สาริยา (Yutthana, 1991, pp. 73-80) ทำการศึกษาเรื่องเจตคติของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อคอมพิวเตอร์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพาจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ที่มีต่อเพศ คณะ และประสบการณ์ต่างกันใน การเรียนคอมพิวเตอร์ โดยจำแนกเป็นรายได้ คือ ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่น ความรับผิดชอบ และประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 60 คน จำนวนทั้งหมด 120 คน โดยให้กลุ่มทดลองนั้นสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เป็นเวลา 10 สัปดาห์

และกลุ่มควบคุมนี้ สังกัดคณะอื่น ๆ และไม่ได้เรียนคอมพิวเตอร์

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติทางบวกต่อคอมพิวเตอร์ 3 ด้าน คือ ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่น และความชอบ ส่วนกลุ่มควบคุมมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติทางบวกต่อคอมพิวเตอร์ในด้านประโยชน์ต่อคอมพิวเตอร์ และนักศึกษากลุ่มที่ไม่ได้เรียนคอมพิวเตอร์มีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ที่แตกต่างกัน ในเรื่องของเพศ และคณะวิชาไม่มีผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ รวมทั้งผู้เรียนที่มีประสบการณ์ การเรียนคอมพิวเตอร์ในชั้นมัธยม มีเจตคติที่ดีต่อคอมพิวเตอร์ในเรื่องของความชอบมากกว่าด้านอื่น ๆ

วิทิตย์ เฟื่องบุญ (2537, หน้า 95-100) ได้ศึกษาเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี สหวิทยาลัย-เหนือและใต้ ในปีการศึกษา 2536 โดยส่วนรวมและจำแนกเป็นรายด้านประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านความเชื่อมั่นต่อคอมพิวเตอร์ ด้านความรู้และทักษะเชิงวิชาการทางคอมพิวเตอร์ ด้านความชอบคอมพิวเตอร์ ด้านประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ ด้านความชอบคอมพิวเตอร์ ด้านประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ ด้านวิตกกังวลต่อคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาโดยส่วนรวมมีเจตคติทางบวกต่อคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญา (เอก-โท) มีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับสูง ระดับปริญญาตรี (เอก-โท) คอมพิวเตอร์ มีเจตคติสูง ส่วน (เอก-โท) อื่น ๆ มีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับปานกลาง

สุนิสา เหลืองสมบูรณ์ (2537, หน้า 48-50) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สังกัดสถาบันอุดมศึกษา พบว่าบริการที่ใช้มากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือบริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์อันดับ 2 คือ การโอนย้ายเพิ่มข้อมูล อันดับ 3 คือการสนทนาผ่านระบบเครือข่าย อันดับ 4 คือ การใช้เครื่องระยะไกล อันดับสุดท้ายคือบริการข่าวสาร ลักษณะงานที่ใช้งานมากที่สุดคือการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในงานวิจัยและพัฒนา และใช้ในการประชุมทางวิชาการน้อยที่สุด ผู้ใช้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เห็นด้วยอย่างมาก ในเรื่องของความสะดวกในการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ว่าเป็นบริการที่สะดวกคล่องตัวกว่าบริการสื่อสารชนิดอื่น ๆ

วิไลลักษณ์ กุลไพบุตร (2537, หน้า 132) ได้ศึกษาเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ในปีการศึกษา 2536 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านความวิตกกังวล ด้านความเชื่อมั่น ด้านความชอบ ด้านประโยชน์ต่อคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาพบว่า โดยส่วนรวมนักศึกษามีเจตคติทางบวกต่อคอมพิวเตอร์ในระดับปานกลาง รายด้านพบว่า นักศึกษามีเจตคติทางบวกต่อคอมพิวเตอร์ด้านประโยชน์ของคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาชายมีเจตคติทางบวก

มากกว่านักศึกษาหญิง ส่วนด้านอื่น ๆ นักศึกษาชาย นักศึกษาหญิงมีเจตคติในระดับปานกลาง ส่วนด้านประสบการณ์นักศึกษาที่มีประสบการณ์ และนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ มีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ไม่แตกต่างกัน

องอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์ (2539) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบ เวิลด์ไวด์เว็บของนักศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศ อายุ และความเป็นเจ้าของของเครื่องคอมพิวเตอร์มีพฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบเวิลด์ไวด์เว็บแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศชายมีพฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบเวิลด์ไวด์เว็บมากกว่าเพศหญิง นักศึกษาที่มีอายุน้อยมีพฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบเวิลด์ไวด์เว็บ มากกว่านักศึกษาที่มีอายุมาก และนักศึกษาที่เป็นเจ้าของเครื่องเองมีพฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบฯ มากกว่านักศึกษาที่ไม่เป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์

เรวดี คงสุภาพกุล (2538, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า สาขาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับความบ่อยในการใช้ นักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ใช้ระบบมากกว่านักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และ เป็นการ ใช้ตามสาขาวิชาที่ศึกษา คือ นักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์มีความสัมพันธ์ กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน จึงใช้ระบบในการคุยกับเพื่อน ในขณะที่นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์จะ ใช้ในงานบริการค้นคว้างานวิจัย ค้นคว้าข้อมูลวิชาการ

ประพิศกร กรมเมือง (2539, หน้า 110) ได้ทำการศึกษาเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของนิสิต ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลปรากฏว่า

1. นิสิตมีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็น รายด้านพบว่า นิสิตมีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ด้านประโยชน์ของคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับสูง ส่วน เจตคติด้านความชอบคอมพิวเตอร์ ความวิตกกังวล และความเชื่อมั่นต่อคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับ ปานกลางตามลำดับ

2. นิสิตมีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็น รายด้าน พบว่า นิสิตมีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ด้านประโยชน์ของคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับสูง ส่วน เจตคติด้านความวิตกกังวล ด้านความชอบคอมพิวเตอร์ และความเชื่อมั่นต่อคอมพิวเตอร์อยู่ใน ระดับปานกลางตามลำดับ

นิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์โดยส่วนรวมใน ระดับสูง และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ ด้านประโยชน์ของคอมพิวเตอร์และด้านความชอบคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับสูง ส่วนเจตคติต่อ คอมพิวเตอร์ด้านความเชื่อมั่นต่อคอมพิวเตอร์และด้านความวิตกกังวลต่อคอมพิวเตอร์มีเจตคติ

ต่อคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับปานกลาง

3. นิสิตที่มีประสบการณ์ในการเรียนคอมพิวเตอร์และนิสิตที่ไม่มีประสบการณ์ในการเรียนคอมพิวเตอร์มีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์โดยส่วนรวมในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่เคยเรียนคอมพิวเตอร์มีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ด้านประโยชน์ของคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับสูง ส่วนนิสิตที่ไม่เคยเรียนคอมพิวเตอร์มีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ด้านความเชื่อมั่นต่อคอมพิวเตอร์ ด้านความวิตกกังวลและด้านความชอบคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อคอมพิวเตอร์โดยส่วนรวมจำแนกตามคณะพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามตัวแปรด้านประสบการณ์ พบว่ามีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ไม่แตกต่างกันและไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง

พจนารถ ทองคำเจริญ (2539, หน้า 84-91) ได้ศึกษาสภาพความต้องการและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ประเภทของบริการในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่อาจารย์และนิสิตนักศึกษาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาบ่อยที่สุดคือ การสืบค้นข้อมูลแบบเว็ลด์ไวด์เว็บ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล และการขอเข้าใช้เครื่องระยะไกล ตามลำดับ นโยบายในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการเรียนการสอนในระดับภาควิชา ส่วนใหญ่มีนโยบายที่จะผลักดันให้คณะหรือสถาบันมีการขยายหรือปรับปรุงทางด้านอุปกรณ์พื้นฐานให้พร้อม โดยเฉพาะคู่สายและความเร็วในการสื่อสาร และมีการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาต่าง ๆ ให้ค้นหาทางอินเทอร์เน็ตด้วยผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชามีความเห็นด้วยอย่างมากกับแนวคิดในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการปรับปรุงบุคลากรให้มีความรู้ มีประสิทธิภาพในการเรียนเรื่องของระบบคอมพิวเตอร์หรือระบบสารสนเทศ และควรจัดอุปกรณ์ให้เพียงพอในการให้บริการ ปัญหาการบริหารจัดการเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในระดับภาควิชาส่วนใหญ่คือเรื่องงบประมาณสนับสนุนมีไม่เพียงพอและปัญหาการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนของอาจารย์ที่พบมากคือ การสนับสนุนจากสถาบันยังมีไม่มากพอ และระดับภาควิชาส่วนใหญ่คือ เรื่องงบประมาณสนับสนุนมีไม่มากพอ ทั้งในส่วนของการจัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรที่จะให้คำแนะนำ และไม่มีการจัดฝึกอบรมการใช้บริการอินเทอร์เน็ต และปัญหาการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนของนิสิตนักศึกษาที่พบมาก คือ ผู้เรียนบางคนยังไม่มีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวทำให้ใช้งานได้ไม่เต็มที่ และการสนับสนุนจากสถาบันยังมีไม่มากพอทั้งในส่วนของการจัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากรที่จะให้คำแนะนำ

คิม (Kim, 1990, p. 1100-A) ได้ทำการศึกษาเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ และการศึกษา

คอมพิวเตอร์ของนักศึกษาเกาหลี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ และการศึกษา
คอมพิวเตอร์มีองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น อายุ ที่อยู่ เมืองที่เป็นแหล่งการศึกษาเมืองที่มีวุฒิทางด้านการ
แพทย์ ประสบการณ์ต่อคอมพิวเตอร์ และ การใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ มีผลทำให้ผู้เรียนที่มี
พื้นฐานคอมพิวเตอร์มีเจตคติต่อปัจจัยต่าง ๆ แตกต่างกัน

โมไฮเอดิน (Mohaiadin, 1996, Abstract) ได้ศึกษาประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตต่อ
นักศึกษามาลเลเซียที่ศึกษาอยู่ในต่างประเทศ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาประโยชน์ที่นักศึกษา
มาเลเซียในต่างประเทศได้รับจากการใช้อินเทอร์เน็ตและอิทธิพลที่ทำให้นักศึกษาใช้อินเทอร์เน็ต
ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาผู้ชายมีแนวโน้มการใช้อินเทอร์เน็ตสูงกว่าและมีทักษะดีกว่านักศึกษานหญิง
2. นักศึกษาส่วนมากใช้อินเทอร์เน็ตตั้งแต่ลงทะเบียนเรียน
3. นักศึกษาปีแรก ๆ ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าสังคมมากกว่าการเรียน
4. สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีในอินเทอร์เน็ตและถูกใช้มากที่สุดคือ อีเมล
5. ทักษะทางคอมพิวเตอร์และประสบการณ์ในเรื่องนี้มีส่วนต่อความถี่ในการใช้

นักศึกษาที่มีประสบการณ์และทักษะดี มีแนวโน้มในการใช้มากกว่าปกติ

6. ความยากง่าย ประโยชน์ ความซับซ้อน การสังเกต เป็นองค์ประกอบของการใช้อินเทอร์เน็ต

7. นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า น่าจะมีการสอนวิชาอินเทอร์เน็ตในมาเลเซีย

คริสเต็นเซ่น (Christensen, 1997, Abstract) ได้ศึกษาเจตคติต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ
ของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนดัลลาสและโรงเรียนไทเลอร์ ในรัฐเท็กซัส
ผู้วิจัยใช้แบบวัดเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศสอบถาม
ครู ส่วนนักเรียนใช้แบบวัดเจตคติต่อคอมพิวเตอร์และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษาพบว่า
นักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีเจตคติทางบวกต่อคอมพิวเตอร์และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ สถานที่ตั้ง
ของโรงเรียนไม่มีผลต่อเจตคติของนักเรียน ส่วนเจตคติของครูจากสองโรงเรียนมีความแตกต่างกัน
โดยที่ครูโรงเรียนดัลลาสมีเจตคติทางบวกต่อการใช้อีเมลสูงกว่าครูโรงเรียน
ไทเลอร์ และด้านการยอมรับประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ครูโรงเรียนไทเลอร์มีเจตคติสูงกว่า